

A Fővárosi Ítéltábla a Bihary, Balassa és Társai Ügyvédi Iroda (**fél címe 1**) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek - a Réti, Antall és Társai Ügyvédi Iroda (**fél címe 2**) által képviselt **alperes neve** (törvényes képviselője: dr. S. M. nemzeti fejlesztési miniszter) alperes ellen, általános szerződési feltételek tisztességtelenségére vonatkozó törvényi védelem megdöntése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 3. napján kelt 30.G. 43.498/2014/6. sorszámú ítélete ellen, a felperes részéről 7., míg alperes részéről 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a keresetet teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 1.464.000 (egymillió négyszázhatvannégyezer) forint + áfa első- és másodfokú perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 2.500.000 (kettőmillió-ötszáz ezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Felperes keresetében a 2014. évi XXXVIII. törvény, illetőleg az alapjául szolgáló 2/2014. számú Polgári Jogegységi Határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására az Alkotmánybíróság eljárásának, valamint a Pp. 155/A. §-a szerinti, az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezése iránti kérelmet előterjesztve, a 2014. évi XXXVIII. törvény 6. §-a alapján a 4. § (1) bekezdése szerinti alábbi szerződéses kikötéseinek tisztességtelensége vonatkozásában felállított védelem megdöntése iránt pert kezdeményezett, a szerződéses kikötései érvényességének megállapítását kérve:

1. 2003. május 15. - 2009. június 30. közötti időszakban alkalmazott:

a) Az Általános Üzletszabályzati szintű szabályozás

II. 4.6 A bank a kamat-, díj, jutalék és költség mértékét - az Ügyfél egyidejű értesítése mellett - módosíthatja, ha a szerződéskötés időpontjában fennállt pénzügyi, illetőleg refinanszírozási feltételek módosulnak.

VI. 2.1 Amennyiben az Ügyfél és a Bank között megkötött szerződés vagy a jelen Üzletszabályzat másként nem rendelkezik, az Ügyfél és a Bank egyaránt jogosult saját belátása szerint bármely időpontban felmondani az egyes ügyleteket, mind pedig az

üzleti kapcsolatok egészét az ügyletekre vonatkozó üzletszabályzatok adta keretek között.

b) A Hitel Üzletszabályzati szintű szabályozás

6.2 Az Ügyfél a szerződést - tartozásának egyidejű megfizetése mellett - azonnali hatállyal felmondhatja.

c) Az egyedi szerződési szintű szabályozás

ca) CHF alapú Személyi Kölcsön Általános Szerződési Feltételei:
(alkalmazási időszak: 2008. január 9. - 2009. március 31.)

3.2. A Bank jogosult a hiteldíjat és az erre vonatkozó szerződéses feltételt egyoldalúan, a bankközi hitelkamatok, a fogyasztói árindex, a jegybanki alapkamat, az állampapírok hozama, a lakossági hitelek kockázati tényezőinek alakulása, a szerződés egyedi részében meghatározott irányadó kamatláb és a Bank forrás-, valamint hitelszámlavezetési költsége változásától függően módosítani. A Bank a változtatást - annak hatályossá válását megelőző legalább 15 nappal - az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben kifüggesztett Hirdetményben közzéteszi, illetve az Adós(ok) részére küldött fizetési értesítőn feltünteti."

cb) EURÓ alapú személyi kölcsön általános szerződési feltételei:
(alkalmazási időszak: 2009. április 1. - 2009. július 31.)

3.2 A Bank jogosult a hiteldíjat és az erre vonatkozó szerződéses feltételt egyoldalúan, a bankközi hitelkamatok, a fogyasztói árindex, a jegybanki alapkamat, az állampapírok hozama, a lakossági hitelek kockázati tényezőinek alakulása, a szerződés egyedi részében meghatározott irányadó kamatláb és a Bank forrás-, valamint hitelszámlavezetési költsége változásától függően módosítani. A Bank a változást - annak hatályossá válását megelőző legalább 15 nappal - az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben kifüggesztett Hirdetményben teszi közzé.

2. 2009. július 1. - 2009. október 31. közötti időszakban alkalmazott:

a) Az Általános Üzletszabályzati szintű szabályozás

II. 4.6 Az Ügyfél számára kedvezőtlenül a Bank a kamatot, díjat, költséget akkor jogosult egyoldalúan módosítani, ha a szerződés a módosítandó kamat, díj-, vagy költségelemre kihatással bíró ok-okozati feltételek megváltozása esetére lehetővé teszi. A szerződés egyoldalú módosításának feltételeit az Általános Szerződés feltételek, vagy az üzletági üzletszabályzatok határozzák meg. A bank a kamatot, díjat vagy költséget érintő, egyoldalú, az Ügyfél számára kedvezőtlen módosítást - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a módosítás hatálybalépését megelőzően legalább hatvan nappal hirdetményben teszi közzé. A módosításról és a törlesztő részlet ebből eredő esetleges változásáról a bank az ügyfelet a módosítás hatálybalépését hatvan nappal megelőzően postai úton, vagy a szerződésben meghatározott egyéb közvetlen módon értesíti, elektronikus kereskedelmi szolgáltatás esetén a változást elektronikus úton is hozzáférhetővé teszi.

A kamat, díj vagy költség Ügyfél számára kedvezőtlen módosítása esetén az Ügyfél

jogosult a szerződés díjmentes felmondására.

Az Ügyfél számára kedvező módosítás, az Ügyfél előzetes hirdetményi tájékoztatása mellett, korlátozás nélkül megtehető és a módosítás a szerződés egyéb feltételeire is kiterjedhet.

VI. 2.1 Amennyiben az Ügyfél és a Bank között megkötött szerződés vagy a jelen Üzletszabályzat másként nem rendelkezik, az Ügyfél és a Bank egyaránt jogosult saját belátása szerint bármely időpontban felmondani az egyes ügyleteket, mind pedig az üzleti kapcsolatok egészét az ügyletekre vonatkozó üzletszabályzatok adta keretek között.

b) A Hitel Üzletszabályzati szintű szabályozás

6.1 Az Ügyfél a szerződést - tartozásának egyidejű megfizetése mellett - azonnali hatállyal felmondhatja.

c) Az egyedi szerződési szintű szabályozás

EURO alapú személyi kölcsön általános szerződési feltételei:

ca) 2009. július 1. - 2009. július 31. között:

3.2 A Bank jogosult a hiteldíjat és az erre vonatkozó szerződéses feltételt egyoldalúan, a bankközi hitelkamatok, a fogyasztói árindex, a jegybanki alapkamat, az állampapírok hozama, a lakossági hitelek kockázati tényezőinek alakulása a szerződés egyedi részében meghatározott irányadó kamatláb és a Bank forrás-, valamint hitelszámlavezetési költsége változásától függően módosítani. A Bank a változást - annak hatályossá válását megelőző legalább 15 nappal - az ügyfélforgalom számára nyitva álló helyiségeiben kifüggesztett Hirdetményben teszi közzé.

cb) 2009. augusztus 1. és 2010. június 10. között:

3.2. A Bank jogosult az ügyleti kamatot egyoldalúan az Adós(ok) számára kedvezőtlenül módosítani a lakossági kölcsönök kockázatának változása, a Bank forrásköltségeinek változása, esetén.

4.8.1. A fentiekén túl a Bank jogosult a kamatot, valamennyi díjat és költséget az Adós(ok) számára kedvezőtlenül, egyoldalúan módosítani az adózásra vonatkozó szabályok változása, a KSH által publikált fogyasztói árindex változása, illetve a Bank saját működési költségeinek változása esetén.

4.3.3. A Bank jogosult a késedelmi kamatot egyoldalúan az Adós(ok) számára kedvezőtlenül módosítani a lakossági kölcsönök kockázatának változása esetén.

4.4.2 A Bank jogosult a prolongálási költséget egyoldalúan az Adós(ok) számára kedvezőtlenül módosítani a lakossági kölcsönök kockázatának változása esetén.

4.5.2 A Bank jogosult a diszkontálási költséget egyoldalúan az Adós(ok) számára kedvezőtlenül módosítani a jogi szabályozói környezet változása, a Bank forrásköltségeinek változása esetén.

4.6.2. A Bank jogosult az adósságkezelési díjat egyoldalúan az Adós(ok) számára kedvezőtlenül módosítani a lakossági kölcsönök kockázatának változása.....esetén.

4.7.2. A Bank jogosult a követeléskezelési díjat egyoldalúan az Adós(ok) számára kedvezőtlenül módosítani a lakossági kölcsönök kockázatának változása.....esetén.

3. 2009. november 1. - 2011. július 31. közötti időszakban alkalmazott:

a) az Általános Üzletszabályzat szintű szabályozás:

II. 4.6 Az Ügyfél számára kedvezőtlenül a Bank a kamatot, díjat, költséget akkor jogosult egyoldalúan módosítani, ha a szerződés a módosítandó kamat, díj-, vagy költségelemre kihatással bíró ok-okozati feltételek megváltozása esetére lehetővé teszi. A szerződés egyoldalú módosításának feltételeit az Általános Szerződés feltételek, vagy az üzletági üzletszabályzatok határozzák meg. A Bank a kamatot, díjat vagy költséget érintő, egyoldalú, az Ügyfél számára kedvezőtlen módosítást - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a módosítás hatálybalépését megelőzően legalább hatvan nappal hirdetményben teszi közzé. A módosításról és a törlesztő részlet ebből eredő esetleges változásáról a bank az ügyfelet a módosítás hatálybalépését hatvan nappal megelőzően postai úton, vagy a szerződésben meghatározott egyéb közvetlen módon értesíti, elektronikus kereskedelmi szolgáltatás esetén a változást elektronikus úton is hozzáférhetővé teszi.

A kamat, díj vagy költség Ügyfél számára kedvezőtlen módosítása esetén az Ügyfél jogosult a szerződés azonnali és díj-, és költség- vagy egyéb fizetési kötelezettségmentes felmondására. A módosítást az Ügyfél részéről akkor lehet elfogadottnak tekinteni, ha annak hatálybalépése előtt a Bankot nem tájékoztatta arról, hogy a módosítást nem fogadja el. A kamatláb vagy átváltási árfolyam módosítására előzetes értesítés nélkül és azonnal is sor kerülhet, amennyiben a felek ezt a lehetőséget a szerződésben kikötötték, és a változások a szerződésben meghatározott referencia-kamatlábban vagy referencia-árfolyamon alapulnak. Az Ügyfél számára kedvező módosítás, az Ügyfél előzetes hirdetményi tájékoztatása mellett, korlátozás nélkül megtehető és a módosítás a szerződés egyéb feltételeire is kiterjedhet. A kamat vagy árfolyam Ügyfél számára előnyös változása esetén a Bankot tájékoztatási kötelezettség nem terheli.

b) A Hitel Üzletszabályzati szintű szabályozás:

6.1 Az Ügyfél a szerződést - tartozásának egyidejű megfizetése mellett - azonnali hatállyal felmondhatja.

c) Az egyedi szerződési szintű szabályozás:

EURO alapú személyi kölcsön általános szerződési feltételei:

ca) 2009. november 1. - 2010. június 10. között:

3.2. A Bank jogosult az ügyleti kamatot egyoldalúan az Adós(ok) számára kedvezőtlenül módosítani a lakossági kölcsönök kockázatának változása, a Bank forrásköltségeinek változása, (...) esetén.

4.8.1. A fentiekén túl a Bank jogosult a kamatot, valamennyi díjat és költséget az Adós(ok) számára kedvezőtlenül, egyoldalúan módosítani az adózásra vonatkozó szabályok változása, a KSH által publikált fogyasztói árindex változása, illetve a Bank saját működési költségeinek változása esetén.

cb) 2010. június 11. - 2011. július 31. között:

3.2. A Bank jogosult az ügyleti kamatot egyoldalúan az Adós(ok) számára kedvezőtlenül módosítani a jogi szabályozói környezet megváltozása, valamint a pénzügyi,

makrogazdasági környezet módosulása, ezen belül különösen a Bank forrásköltségeinek változása/ a pénzüpiaci forrásszerzési lehetőségek változása, illetve az Adós(ok) kockázati megítélésének megváltozása esetén. Amennyiben a szerződés egyedi részében referencia kamatláb kerül meghatározásra a Bank a referencia-kamatláb változásából eredő kamatváltozást érvényesítheti."

4.5.1.3. A Bank jogosult a késedelmi kamatot egyoldalúan az Adós(ok) számára kedvezőtlenül módosítani a lakossági kölcsönök kockázatának változása, így az Adós(ok), illetve a kölcsönügylet más kockázati kategóriába történő átsorolása, vagy az azonos kockázati kategóriába tartozó kölcsönügyletek, illetve ügyfelek kockázatának változása esetén.

4.6.1. A Bank a kölcsönhöz kapcsolódó valamennyi költséget és díjat évente maximálisan a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett éves átlagos infláció mértékében jogosult emelni

4.6.2. A fentiekben meghatározott okokon felül a Bank kizárólag vis maior események - hirtelen bekövetkező nagyfokú pénz- és tőkepiaci zavarok - bekövetkezése esetén átmenetileg, a zavarok fennállásáig módosíthat egyoldalúan kamatot díjat, költséget.

8.7 Az Adós(ok) a kölcsönviszonyt - a fennálló kölcsöntőke tartozásnak és járulékainak egyösszegű visszafizetése mellett - azonnali hatállyal felmondhatják.

Az alperes a kereset, valamint a Pp. 155/A. § (1) bekezdése és a 155/B. § (1) bekezdése alapján előterjesztett kérelmek elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, hogy a felperes 2009. július 1. és 2009. július 31. között hatályos „Euró alapú személyi kölcsön általános szerződési feltételei"

4.8.1. pontjának alábbi szövegrésze:

„A fentiekén túl a Bank jogosult a kamatot, valamennyi díjat és költséget az Adós(ok) számára kedvezőtlenül, egyoldalúan módosítani... a KSH által publikált fogyasztói árindex változása... esetén"

a felperes 2009. augusztus 1. és 2010. június 10. között hatályos „Euró alapú személyi kölcsön általános szerződési feltételei"

4.8.1. pontjának alábbi szövegrésze:

„A fentiekén túl a Bank jogosult a kamatot, valamennyi díjat és költséget az Adós(ok) számára kedvezőtlenül, egyoldalúan módosítani... a KSH által publikált fogyasztói árindex változása... esetén."

a felperes 2009. november 1. és 2010. június 10. között hatályos „Euró alapú személyi kölcsön általános szerződési feltételei"

4.8.1. pontjának alábbi szövegrésze:

„A fentiekén túl a Bank jogosult a kamatot, valamennyi díjat és költséget az Adós(ok) számára kedvezőtlenül, egyoldalúan módosítani... a KSH által publikált fogyasztói árindex

változása... esetén"

tisztességes, és ezért érvényes.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek bruttó 812.800,- (nyolcszázötvenkettőezer-nyolcszáz) forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában megállapította, hogy a felperes a 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: tv.) 6. §-ában foglalt perindítási jogosultság alapján terjesztette elő keresetét, a kereset a tv. 6. alcímében szabályozott polgári eljárás során előterjeszhető petitum fogalmi körébe tartozik. Rámutatott, hogy a tv. 4. § (1) bekezdésében foglalt vélelem az egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötések esetén érvényesül, mely rendelkezés kizárja azon kikötések érvényessé nyilvánítását, amelyek nem tartoznak e tárgyba; ebből következően ezen szerződéses kikötések érvényességét nem állapíthatta meg, ugyanakkor a kereset elutasítása nem eredményezi érvénytelenségüket. Megítélése szerint egy ÁSZF kikötésen belül az egyes kikötésekre kiterjedő részleges érvényesség megállapítását semmilyen jogszabályi rendelkezés nem zárja ki, annak kizárólag az a feltétele, hogy a keresettel érintett egyes ÁSZF-eken belüli egyes szerződési kikötések megfelelnek-e a tv. 4. § (1) bekezdése szerinti valamennyi elvnek. Utalt arra, hogy a kamatok, illetőleg költségek és díjak eltérő rendeltetése okán indokolt lehet eltérő elhelyezésük és szabályozásuk az ÁSZF-en belül, és mások lehetnek az egyoldalú módosítást kiváltó okok is. Az elvileg egynemű - kamat vagy költség és díj - fogalmakon belül is lehetnek olyan elemek, amelyek tartalma és hatása teljesen más, ezért önállóan is vizsgálhatónak tartotta. Utalt a tv. preambuluma, amely szintén utal a Kúria 2/2014. PJE határozatára és amelynek 2. pontja a 2/2012. (XII. 10.) PK vélemény 6. pontjában felsorolt elvekre, és mindezek alapján arra, hogy a tv. 4. §-ának (1) bekezdésében meghatározott elvek között a jogalkotó nem állított fel hierarchikus sorrendet, azok egymással egyenértékűek, egyben konjunktív feltételként érvényesülnek, bármelyik sérelme esetén elutasítandó a kereset. Az elvek egyenértékűsége okán elméletileg valamennyi keresettel érintett szerződéses kikötés mindegyik elvnek történő megfelelését vizsgálandónak tartotta, ugyanakkor az uniós jog magyar nemzeti jogba történő harmonizációja és a Kúria 2/2014. Polgári Jogegységi Határozatának indokolása alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy elsődlegesen annak a vizsgálata szükséges, hogy a keresettel érvényessé nyilvánítani kért rendelkezések megfelelnek-e az átláthatóság követelményének. Rámutatott arra, hogy a Ptk. 209. §-ának tartalma Magyarország uniós csatlakozását követően többször, az uniós jog nemzeti jogrendbe történő átültetése érdekében módosult. Kifejtette, hogy a magyar jog egyetlen, 2009. május 22. előtti szabályából sem vezethető le, hogy a nem megfelelően átültetett irányelv érthetőségre, világosságra vonatkozó szabályai nem alkalmazhatók, ezért az irányelv alapján kell a vonatkozó szabályokat értelmezni. A 2/2014. PJE indokolásának III/2. pontjában rögzített Európai Unió Bírósága által is értelmezett kérdésekre utalva kiemelte, hogy az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő kikötés akkor felel meg a világos, érthető megfogalmazás és az átláthatóság elveinek, ha a szerződéskötéskor felismerhetővé, az egyoldalú szerződésmódosítás bekövetkeztekor pedig a már bekövetkezett körülményváltozások konkrét mértékének ismeretében ellenőrizhetővé teszi a fogyasztó számára a rá nézve hátrányos szerződésmódosítás indokoltságát, arányát, mértékét. Az átláthatóság mellett kiemelt szerepet tulajdonított a szimmetria elvének, mely elvnek tartalmából fakadóan a teljes ÁSZF-re vonatkozóan érvényesülnie kell, azonban a törvény a szimmetria elvére vonatkozó rendelkezésre csak azt követeli meg, hogy az igényérvényesítés a fogyasztó részére ne legyen kizárva, melyből következően a pénzügyi intézménynek nincs kifejezett

kötelezettsége arra, hogy ezt az ÁSZF-ben nevesítse. Ezen elvnek a megfelelően egzakt, objektív körülmény mint egyoldalú szerződésmódosítási ok beállása esetén tulajdonított különös jelentőséget. Mindezek előrebocsátásával a keresetben megjelölt, érvényessé nyilvánítani kért egyes szerződési kikötésekről az alábbiakat állapította meg az elsőfokú bíróság:

Az 1: b) pontba foglalt 6.2. pont, 2: b) pontba foglalt 6.1. pont, 3: b) pontba foglalt 6.1. pont megítélése szerint nem vizsgálható, önmagában nem is értelmezhető, nem a tv. 4. §-ának (1) bekezdése szerinti kikötést tartalmazza, ezért érvényessé nem nyilvánítható.

Az 1: a) és c) pontba foglaltak tekintetében megállapította, hogy a rendelkezések nem felelnek meg az átláthatóság elvének, mert az okok nem kellően egzaktak, és a kikötésekből a fogyasztó nem láthatta előre, hogy pontosan milyen okból és milyen mértékben kerülhet sor további terhek áthárítására. A bíróság a szerződéses kikötések további elveknek történő megfelelését nem vizsgálta.

A 2. és 3. pont alatti érdemben, a törvényi elveknek történő megfeleltethetőség szempontjából vizsgálható szerződéses kikötésekről - a 2: ca-cb) és 3: ca) pontoknak az egyoldalú módosításra a KSH által publikált fogyasztói árindex változása esetére feljogosító rendelkezései kivételével - megállapította, hogy a rendelkezések nem felelnek meg az átláthatóság elvének, mert az okok nem kellően egzaktak, és a kikötésekből a fogyasztó nem láthatta előre, hogy pontosan milyen okból és milyen mértékben kerülhet sor további terhek áthárítására. A bíróság a szerződéses kikötések további elveknek történő megfelelését nem vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint 2: ca), cb) pontba írt 4.8.1. pontba, valamint a 3: ca) pont 4.8.1. pontba foglalt az egyoldalú módosításra a KSH által publikált fogyasztói árindex változása esetén feljogosító rendelkezések valamennyi törvényi elvnek megfelelnek, ezért azokat tisztességesnek minősítette. Álláspontja szerint tartalmuk az „átlagos fogyasztó” számára teljes mértékben világos és érthető, a módosításra okot adó körülmény előidézésében a felperes nem hat közre, a változás mértékét sem tudja befolyásolni. A fogyasztó előre láthatja, hogy milyen feltétel teljesülése esetén viseli a módosításból következő többletterhet. A többletterh mértéke kitűnik a megfogalmazásból, figyelemmel arra, hogy a statisztikai hivatal általi publikálás, mint a módosítás előfeltétele magában foglalja, hogy a változás mértéke a közzétett adattal arányos. A felmondhatóság elvét biztosítja; önállóan nem értelmezhető ugyanakkor a 6.1. pont. A szimmetria elvének érvényesülésével kapcsolatban a bíróság megjegyezte, hogy piacgazdasági viszonyok között a szolgáltatásnak az infláció mértékével történő emelése teljesen elfogadott és alkalmazott gyakorlat, amely nem sérti a szolgáltatás és ellenszolgáltatás egyenértékűségének kötelmi jogi alapelvét, mert - ahogyan a jelen esetben is - előfordulhat, hogy az egyik szerződő fél a jogviszony kezdetekor teljesíti a szolgáltatását, és a fogyasztói árindex szerinti emelés biztosítja számára az értékkövetést. Ellenkező esetben sérülne a szerződéskötéskor kialakult értékegyensúly. A törvény szimmetria elvére vonatkozó rendelkezésének olyan értelmezése, amely szerint - erre az esetre is - kifejezett előírásként kellene meghatározni, hogy az esetleges csökkenés esetén azt a fogyasztó számára érvényesíteni kell, a bíróság álláspontja szerint a normaszövegből nem vezethető le.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek az Alkotmánybíróság előtti eljárás kezdeményezésére és egyidejűleg a per tárgyalásának felfüggesztésére, valamint az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezésére, egyidejűleg a per tárgyalásának felfüggesztésére irányuló kérelmét a tárgyaláson hozott II. számú végzésben elutasította.

Döntését ítéletében akként indokolta, hogy az Európai Unió Működéséről szóló szerződés 267. cikke szerinti körbe nem tartozónak ítélte meg a felperes által indítványozott kérdéseket, míg az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontjának alkalmazási körébe nem tartozónak ítélte meg a közjogi érvénytelenség vizsgálatát. Kiemelte: a 3193/2014. (VII. 15.) AB végzés értelmében az Abtv. nem teszi lehetővé a bíró számára az utólagos absztrakt normakontroll kezdeményezést. Megjegyezte, hogy a normakontroll kezdeményezés a bíróság diszkrecionális joga. Álláspontja szerint a 2014. évi XXXVIII. tv., a 2/2014.PJE egyéb kifogásolt rendelkezései esetén sem volt indokolt az AB előtti eljárás kezdeményezése.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján határozott a pernyertesség-pervesztesség 4-96% arányára tekintettel. Az ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján, figyelemmel a 3. § (6) bekezdésére, az ügy különös bonyolultságára határozta meg: a felperest képviselő ügyvédi munkadíjat 240.000 forint + ÁFA, azaz 304.800 forintban és elszámolhatónak tartotta a pernyertesség arányára figyelemmel a lerótt kereseti illetéket 60.000 forintban. Az alperes által csatolt okirat alapján előterjesztett perköltségigényét a hivatkozott munkaórák tekintetében nem tartotta igazoltnak és a megjelölt 223 munkaórát rendkívüli mértékben eltúlzottnak találta, ezért azt a felhívott IM rendelet 2. § (2) bekezdés alkalmazásával mérsékelte, az alperesi ügyvédi tevékenységet 22 munkaórában fogadta el, a fix díjat pedig az előterjesztett díj 12%-ában állapította meg, azaz 836.000 forint + ÁFA, valamint 84.000 forint + ÁFA, mindösszesen bruttó 1.168.400 forintban.

A felperes által előterjesztett ítélet kijavítása és kiegészítése iránti kérelmet a 30.G.43.498/2014/11. sorszámú végzésével elutasította az elsőfokú bíróság.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes és az alperes nyújtott be fellebbezést.

A felperes a fellebbezésében a Pp. 155/B. § (3) bekezdése alapján egyedi normakontroll eljárás kezdeményezését indítványozta az Alkotmánybíróságnál, egyidejűleg kérte az eljárás felfüggesztését. Ennek elmaradása esetén a Pp. 152. § (2) bekezdése alapján kérte a jelen per tárgyalásának felfüggesztését a Fővárosi Törvényszék előtt folyamatban lévő 52.G.43.484/2014. számú ügyben benyújtott bírói alkotmánybírói eljárás kezdeményezésére, az Alkotmánybíróság előtti III/1522-0/2014. számú eljárás lezárásáig. Ezen túlmenően a Pp. 155/A. § (1) bekezdése alapján előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmet is előterjesztett. Mindezek hiányában az ítélet megváltoztatását kérte, elsődlegesen annyiban, hogy az ítélet rendelkező részében említett 2009. július 1. és 2009. július 31. között hatályos „Euró alapú személyi kölcsön általános szerződési feltételei”-nek nincs 4.8.1. pontja, a keresetlevél 15. számú mellékletének 2.ca) pontjában kivonatolt 3.2. pont szabályozta az egyoldalú módosítást. Sérelmezte továbbá, hogy az ítélet nem rendelkezett a keresetlevél 15. számú mellékletének 3.cb) pontjában kivonatolt 4.6.1. pontról, melynek tisztességes és érvényessé nyilvánítására kereseti kérelmet terjesztett elő, és amelynek szövege azonos az ítélet által tisztességesnek és érvényesnek nyilvánított más időszakbeli, hasonló rendelkezésekkel. Mindezen túlmenően az elsőfokú bíróság által tisztességesnek és érvényesnek minősített kikötéseken túlmenő keresetet elutasító ítéleti rendelkezés hatályon kívül helyezését indítványozta a Pp. 252. § (2), illetőleg (3) bekezdése alapján az indokolási kötelezettség elmulasztása miatt, és e körben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára kérte

utasítani. Másodlagosan - amennyiben a döntéshez szükséges adatok rendelkezésre állnak - az ítélet megváltoztatásával a keresettel egyező döntés meghozatalát kérte. Az alperest az ügyvédi díjra vonatkozó IM rendelet szerinti munkadíjának megfizetésére is kérte kötelezni. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megfelelő alkalmazásával tárta fel a tényállást, indokolási kötelezettségét elmulasztotta, mely eljárási szabálysértések - megítélése szerint - az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolják. Fenntartotta a közjogi érvénytelenség körében tett előadásait. Szerinte az elsőfokú bíróság elvonta az Alkotmánybíróság hatáskörét azzal, hogy döntött az Alaptörvény-ellenességre utaló kifogások megalapozottsága kérdésében. A kereseti kérelmében összefoglalt alkotmányossági aggályokra tekintettel kérte az Alkotmánybíróság előtt egyedi normakontroll eljárást kezdeményezését. Utalt a Fővárosi Törvényszéknek hasonló ügyben tett Alkotmánybíróság előtti normakontroll eljárás kezdeményező végzésére, összesítő tábla csatolása mellett. A másodfokú tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét azzal indokolta, hogy a folyamatban lévő alkotmánybírósági eljárás előkérdés, mivel az eljárás tárgya, hogy a bíróság alkalmazhatja-e és milyen mértékben a jelen polgári eljárásban a 2014. évi XXXVIII. törvényt. Felhívta a figyelmet a nagyszámú hasonló perekre, a hasonló tárgyú ügyek jelentőségére, a döntés anyagi kihatásaira, a jogállamiság, a jogbiztonság és a kiszámíthatóság elvére és arra, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvényt sorozatban kell alkalmazni, sok hasonló, azonos tényállású eljárásban, miközben valószínűnek tartotta az ex tunc hatályú Alkotmánybíróság általi megsemmisítést a törvény nyilvánvaló közjogi érvénytelensége okán. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét a keresetkiegészítésében kifejtett számos uniós jogi jogsértésre alapította. A perbeli szerződéses kikötések tárgyában is sérelmezte az első fokú ítélet indokolását azért, mert az egy mondatos indokolást hiányosnak tartotta, abból nem állapítható meg, hogy a döntés min alapul. Kiemelte a keresetlevél 15. számú mellékletében kifejtett oklista okokat egyenként elemző érvelését, azokat megítélése szerint egyenként kellett volna az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia és elbírálnia. A fogyasztói árindexre hivatkozást önmagában a KSH-ra történő utalással a feltételekben tartalmilag világosnak és érthetőnek tartotta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság olyan okokat is általánosságban tisztességtelennek és emiatt érvénytelen kikötésnek minősített, amelyeket utóbb a jogalkotó, illetőleg a bankfelügyeleti hatóság előírt a banki ágazat számára. Fenntartotta, hogy egy kikötés tisztességtelensége nem függhet a hitelcéltől, azaz, ha utóbb a Kormányrendelet lakáscélú kölcsönök esetében meghatározott szóhasználattal kiköthető feltételeket jogszabályba foglal, akkor az ugyanilyen szóhasználattal nem lakáscélú kölcsönök esetében alkalmazott kikötés sem tekinthető tisztességtelennek. Ugyanígy, ha a bankfelügyeleti hatóság által létrehozott Magatartási Kódex feltételeinek egy vizsgált, korábbi időszakbeli kikötés megfelel, akkor nem állapítható meg, hogy ugyanaz a feltétel a kódex hatálybalépését megelőzően tisztességtelen. Hivatkozott a régi Hpt. 210. § (3) bekezdésére, melynek a vizsgált ÁSZF megfelelt. Az ún. átláthatóság elvét sem a régi, sem a ma hatályos Hpt. nem írja elő. A fogyasztói árindex, illetőleg a jegybanki alapkamat változás mint kikötés között eltérést, továbbá a KSH és az MNB között, valamint az általuk tett előírásokból az átlagfogyasztó számára különbséget nem látott fennállónak, figyelemmel arra is, hogy mind a régi, mind az új Ptk., és ugyanígy a Hpt. is a jegybanki alapkamat fogalmat használta. A bankközi hitelkamatok mint egyoldalú módosítást lehetővé tevő ok tekintetében is hivatkozott az MNB által rendszeresen közzétett értékre, az érthetőségre, világosságra, objektivitásra, átláthatóságra, amely a felperes által ugyanúgy befolyásolhatatlan külső tényező. A kereset szerinti 3. időszakra az ítélet megfelelő indokolásának hiányában nem látta megállapíthatónak, hogy a döntés min alapul. Külön kiemelte, hogy a per tárgyává tett kikötések szöveg szerint kizárólag azért változtak a korábbi időszakhoz képest, hogy a felperes átvegye a jogszabályi előírásoknak megfelelően

a bankfelügyelet által megkövetelt Magatartási Kódex terminológiáját, tehát jogkövető módon eljárva, jogszabályi kötelezettségét teljesítve módosította az ÁSZF-et. Megítélése szerint az elsőfokú bíróságnak állást kellett foglalnia az alábbi kérdésekben: a Hpt. előírása folytán a Magatartási Kódexhez csatlakozók részéről a hatóságilag kötelezően alkalmazni rendelt Magatartási Kódex szövegezése és a visszamenőleges hatályú törvény egymással ellentétes és egymást kizáró követelményrendszere közül melyiknek a követése lett volna a felperes kötelezettsége. Mikortól kellett volna a felperesnek megfeleltetnie szerződéses kikötéseit a törvény szerinti hétévnek, illetőleg hogyan kellett alkalmazni a mai is hatályos Hpt. követelményeit az árazási elvek szabályzatának alkalmazási kötelezettségére. Utalt a keresetlevélben írt jogértelmezésre tett javaslatára, mellyel a két eltérő tartalmú ellentmondás kiküszöbölhető lett volna. Kifogásolhatónak tartotta, hogy a bíróság jogi megfontolásból olyan közgazdasági/matematikai összefüggések szerződésben történő szerepeltetését követeli meg, amelyek közgazdaságilag nem léteznek, fogalmilag értelmetlenek, matematikailag nem leírhatók. Utalt arra, hogy a Kúria egy egyedi ügyben a felperessel azonos álláspontot foglalt el. Rámutatott arra, hogy szerződéses gyakorlata minden ÁSZF időszakban megfelelt az adott időszakban hatályos ágazati jogi szabályozásnak és hatósági követelményeknek.

Az alperes fellebbezésében az első fokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítását, a javára megállapított perköltség összegének felemelését indítványozta. A szerződéses kikötés részleges érvénytelenségének kimondását kizártnak tartotta. Hivatkozott arra, hogy a módosítási rendelkezések jellemzően egy közös pontba vannak rendezve, ami egy egységként történő jogi megítélés szükségességét erősíti, továbbá a tv. 4. § (1) bekezdése alapján adott időállapotú szerződésben a szerződéses kikötés mint egység fogalma alatt az összes olyan rendelkezést érteni kell, amely azonos szerződésmódosítási jog gyakorlását szabályozza. Jogi álláspontja szerint a törvény ezeket a rendelkezéseket logikailag önálló egységként kezeli és egységes egészükre állítja fel a tisztességtelenség vélelmét. Abban az esetben, ha az átláthatóság elvének kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani, akkor sem tartotta mellőzhetőnek annak vizsgálatát, hogy az adott kikötés megfelel-e azoknak az elveknek, (tétéles meghatározás, felmondhatóság, átláthatóság, szimmetria) amelyeket kizárólag az oklista egészére vetítve lehet vizsgálni, egyes oklista elemekre nem. Nem tartotta külön-külön kezelhetőnek azon oklistaelemeket, amelyeket a felperes is együttesen vett figyelembe és amelyek együttesen hatottak közre a tényleges kamat, díj vagy költségemelésekben. Azzal, hogy a bíróság az oklistából egyes okokat kiragadott, míg másokat érintetlenül hagyott, új, korlátozott oklistát hozott létre, amivel a felek szerződéses akaratát pótolta, hiszen a felek eredetileg nem kívántak ilyen tartalmú oklistát a szerződés részévé tenni. Ezt a gyakorlatot megítélése szerint a PK vélemény 8.a. pontja kifejezetten tilalmazza is. Utalt a régi Hpt. 210. § (4) bekezdés c) pontjára, a „vegyes” oklistát önmagában utólagosan is a fogyasztó számára átláthatatlannak tartotta, amely szükségszerűen a szerződéses kikötés egészének tisztességtelenségéhez vezetne. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a felperesi kikötések tétéles meghatározás elvének való megfelelés vizsgálatát, a felmondhatóság elveinek való megfelelést pedig sommásan indokolta, illetőleg, hogy nem esik szó az indokolásban a ténylegesség és arányosság elvéről. Az ítélethől az sem derül ki, hogy mit tekintett a bíróság reális alternatívának a fogyasztó számára, illetőleg hogy a tétélesség és arányosság elvének való megfelelést miért látta megállapíthatónak. Megítélése szerint elsődlegesen a tv. 4. § (1) bekezdés b), f) és g) pontjában megfogalmazott elveknek való megfelelést kellett volna vizsgálni, melyet a pergazdasági szemponton túl az is indokol, hogy ha ezen elvek bármelyikének nem felel meg a kikötés, az szükségszerűen a teljes kikötés érvénytelenségét

eredményezi; az átláthatóság vizsgálatát megelőzően értékelnie kellett volna a bíróságnak, hogy a felmondhatóság, szimmetria és a tételes meghatározás elvének az adott kikötés megfelelt-e. A KSH által közzétett éves átlagos infláció mértékéig történő emelést lehetővé tevő kikötések tisztességességének megállapítása megítélése szerint helytelen jogi következtetéseken alapul; az egyértelmű és érthető megfogalmazás elve sérül; egy átlagos fogyasztó számára nem lesz világos és érthető a mechanizmus, hogy az milyen összefüggésben áll a szerződéskötés kori hiteldíjjal, illetőleg annak adott mértékű változása miként, milyen mértékben hat a tartozás mértékére. Rámutatott, hogy a fellebbezéssel érintett valamennyi időállapot esetében az Általános Üzletszabályzat I.1.6. pontja lehetővé teszi a felperes számára, hogy az üzletszabályzatot egyoldalúan módosítsa. Az Üzletszabályzatok II.4.6. pontja csak a kamat, díj, költség módosítására vonatkozó szabályokat tartalmazza, azonban nem ír elő rendelkezéseket magának az egyoldalú módosításnak, illetőleg az oklistában foglalt feltételeknek a módosítására vonatkozóan, amelyből következően a felperesnek lehetősége volt, hogy egyoldalúan magát az oklistát módosítsa, abból elemeket kivegyen, másokkal kiegészítse, ezáltal éppen az oklista taxativitása szűnt meg. Bizonyítást igénylő ténynek tartotta, hogy a magyarországi infláció mértéke ténylegesen hatással volt-e a felperes hiteltermékeire. Nem tartotta magától értendőnek, hogy a fogyasztói árindex átlagos változása ténylegesen kihat a felperes által felszámított díjak és költségek mértékére, figyelemmel arra is, hogy az üzletszabályzatban egy olyan időpont sem került megállapításra, amikor a felperesnek felül kellett volna vizsgálnia az alkalmazott díjak és költségek mértékét, és ki kellett volna igazítania az infláció mértékével. A felmondhatóság elve szempontjából nem tartotta elégségesnek annak vizsgálatát, hogy jogszabály vagy a szerződéses kikötés biztosítja-e a felmondás lehetőségét a fogyasztó számára, hanem azt is mérlegelnie kellett volna a bíróságnak, hogy a felmondási jog reális alternatívát biztosít-e a fogyasztó számára a szerződésmódosítással szemben, figyelemmel a 2/2012. PK vélemény 6. f) pontjában írtakra és ennek alapján arra, hogy a felperes szabályzata egyösszegű visszafizetési kötelezettséget telepít a fogyasztóra. Az egyoldalú szerződésmódosítás végrehajtására vonatkozó szabályoknak garanciális jelentőséget tulajdonított, amelynek alapján a szimmetria elvére is figyelemmel a felperesnek rögzítenie kellett volna, hogy az adott éven belül a szerződésmódosításra a KSH közzétételt követően mikor kerülhet sor.

A perköltségre vonatkozó rendelkezést is támadta fellebbezésével, azt javára kérte felemelni, mivel az elsőfokú bíróság aránytalan mértékben csökkentette. Megítélése szerint az írásbeli ellenkérelmeinek terjedelme önmagában kizárja, hogy az elsőfokú bíróság által megjelölt időkeretben azt el lehetett volna készíteni. A második írásbeli ellenkérelme pedig a felperes konkrét szerződéses kikötéseire tartalmaz észrevételeket, azaz nem sztenderdizált előkészítő irat. Hivatkozott arra is, hogy a tárgyaláson az alperest két ügyvéd és egy ügyvédjelölt képviselte, ami az ügy különös bonyolultságára és súlyára tekintettel indokolt volt. Mindezek alapján a perköltség összegét nem látta összhangban állónak az elsőfokú bíróság által rögzített pernyertességi-pervesztességi arányszámmal sem. A csatolt megbízási szerződés 2.1.2 pontja szerinti óradíj és 2.1.2.1. munkaóra keretben kérte a díja megállapítását.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az alperes fellebbezése tekintetében az ítélet helybenhagyását indítványozta. Álláspontja szerint az ok-lista elemei tekintendők egy-egy kikötésnek és ezek egyenként vizsgálandók. Nyelvtani, módszertani, történeti és teleológiai értelmezés alapján sem tartotta megalapozottnak az alperes érvelését. Az alperesi érvelést,

nem tartotta levezethetőnek a törvényből és ellentétesnek tartotta a 2/2012. (XII. 10.) PK véleményben rögzített jogértelmezéssel. Fogalmilag is kizártnak tartotta, hogy „csak együttesen” és nem külön-külön kerüljenek értékelésre az ok-lista szerinti események. Utalt a törvény tárgyi hatályára, az uniós irányelv által is kimondott részleges érvénytelenségre. A hét elv egymáshoz való viszonyának kifejtése mellett rámutatott, hogy a reális alternatíva vizsgálata, a meg nem történt szerződés módosítás nem lehetett a per tárgya. Közgazdasági evidenciaként is hivatkozott arra, hogy egy hosszú távú szerződésben indokolt a kamatot a fogyasztói árindexváltozás mértékéhez igazítani. A törvényi elvek vizsgálatának sorrendjét a per végeredménye szempontjából közömbösnek és technikai részletkérdésnek tartotta. Hivatkozása szerint a fogyasztói index változása ténylegesen kihat a kölcsönszerződés teljesítéséhez szükséges szolgáltatások díjaira és költségeire, ezen belül a pénz ára, a kamatra is. Megítélése szerint bizonyítási kötelezettségének eleget tett, további bizonyítás nem terhelte, figyelemmel arra is, hogy a díjak és költségek belső, operatív, adminisztratív feladatok ellátásához, tehát a helyi működéshez és nem a külföldi tulajdonláshoz kapcsolódnak. Elfogadta az elsőfokú bíróság értelmezését, miszerint az átláthatóság elve okonként, egy okra nézve is vizsgálható és fennállhat. Előadta, hogy jogszabályi kötelezettségének eleget téve 2009. július 1. napjától előzetes tájékoztatást is küldött ügyfeleinek a várható változásról. Álláspontja szerint az alperes a perköltségre vonatkozó fellebbezése indokaival elismerte, hogy a rendelkezésre álló eljárási határidők nem elegendők a perbeli nyilatkozatok megfelelő előkészítésére, amely alkotmányossági aggályait is alátámasztja. Egyebekben hangsúlyozta, hogy az alperes számos hasonló tényállású perben látja el az alperes képviselőt, amely a felkészülésre a típuszövegek alkalmazása folytán a tevékenység időmértékére is kihatással volt.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezésével nem érintett részében az ítélet helybenhagyását, a csatolt megbízási szerződés alapján költségének megállapítását kérte. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el a felperesnek az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése iránti kérelmét. Rámutatott, hogy az Alkotmánybíróság eljárása csak konkrét ügyben, konkrét jogszabály alaptörvényellenességének bíróság általi vélelmezése esetén kezdeményezhető, azaz nem általános jelleggel. A közjogi érvénytelenséget a felperes nem bizonyította, az nem merülhetett fel, az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének pedig eleget tett. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatát. A felperesnek az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére tett indítványa elutasítását kérte, csatolta az igazságügyi miniszter jogi véleményét is. A tárgyalás felfüggesztése iránti kérelemnek is az elutasítását kérte, törvényi feltételek hiányában a Pp. XXIV. fejezetben írt szabályozásra figyelemmel, mivel az Alkotmánybíróságnak a jogszabály alkotmányossága kérdésében hozott döntése nem a Pp. 152-155. §-a szerinti előkérdés. Álláspontja szerint az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti indítványt is helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság. Kifejtette, hogy nincs közvetlenül alkalmazandó/érvényesülő uniós jogi szabály, az EGK irányelv nem releváns az adott jogvitában és nem is alkalmazható közvetlen hatállyal, nincs értelmezési bizonytalanság. Rámutatott, hogy a tv. összhangban van az uniós joggal, mely kérdés előzetes döntéshozatali eljárásban nem vizsgálható; nincs helye előzetes döntéshozatali eljárásnak a 13/1993. EGK irányelv további értelmezésével kapcsolatban és a törvényi szabályozás nincs ellenmondásban az EGK irányelv 1. cikk (2) bekezdésével. Az európai bírósági gyakorlat alapján kifejtette, hogy a jelen perben a bíróság feladata a tisztességtelenség vizsgálata és az EGK irányelv 1. cikk (2) bekezdés alkalmazása. Az EKB-kal történő konzultáció nem befolyásolja a tv. alkalmazhatóságát, előzetes döntéshozatali eljárás tárgya nem lehet. A tv. tekintetében nem tartotta alkalmazhatónak az Európai Unió Alapjogi Chartáját, és a benne foglalt jogok tiltott korlátozása sem valósul meg. Az oklista

vonatkozásában fenntartotta korábbi álláspontját. Hivatkozott az ítélet indokolásában foglaltakra és arra, hogy a hasonló szerződési kikötés esetén egyes időállapotokra nézve szükségtelen lett volna megismételni az indokolást. Rámutatott arra, hogy fogyasztói árindexet nem csak a KSH tesz közzé. Önmagában a fogyasztói árindexre történő utalásból nem derül ki világosan és egyértelműen, hogy melyik fogyasztói árindex növekedése esetén módosíthatta a felperes a szerződést egyoldalúan. Ahhoz, hogy a szerződési kikötés megfeleljen a tételes megfogalmazás, átláthatóság, érthető és egyértelmű megfogalmazás elvének, a szerződés-módosításra okot adó tényezőt úgy kellett volna meghatározni, hogy azt kétséget kizáróan egyféleképpen lehessen értelmezni, azaz kellően definitív legyen. A jegybanki alapkamatra utalást sem tartotta átlátható szerződési kikötésnek, mivel a ténylegesen bekövetkező módosítások nem visszafejthetők, nem derül ki mikor, milyen mértékben módosulnak.

A felperesi fellebbezés nem, míg az alperes fellebbezése az alábbiak szerint alapos.

A felperesnek a Pp. 155/B. § (1) bekezdése szerinti az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére és a Pp. 155/A. § (1) bekezdése szerinti az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét az elsőfokú bíróság elutasította.

Mindkét eljárás kezdeményezésére a Pp. értelmében a bíróság jogosult, a fél csak a bíróság ezen eljárási jogosultságának gyakorlását kérelmezheti az eljáró bíróságtól. A bíróság a fél kérelméhez nincs kötve, mérlegelési jogkörében dönt az alkotmánybírósági, illetve az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséről. Ezzel összhangban tartalmaz szabályozást a Pp. 155/B. § (4) bekezdése, és a Pp. 155/A. § (3) bekezdése, amelyek értelmében az Alkotmánybíróság eljárásának, illetve az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelem elutasítása ellen külön fellebbezésnek nincs helye. A Pp. 222. § (1) bekezdés kimondja: megindokolni csak olyan végzést kell, amely külön fellebbezéssel megtámadható. Mindebből következően, amennyiben a bíróság az Alkotmánybíróság eljárásának, illetve az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmet elutasítja, e döntését megindokolnia nem kell. Ebből az is következik, hogy az elsőfokú bíróság döntése a másodfokú bíróság által nem bírálható felül.

Az elutasítás részletes indokolásának kizártságát támasztja alá a Pp. 155/B. § (1) alkalmazásának feltételeit megalapító 2011. évi CLI. tv. (Abtv.) 25.§ (1) bekezdése is. Az eljáró polgári bíróságnak nem feladata a jogszabály alaptörvénynek megfelelésének értékelése, így önmagában a Pp. 155/B. § (4) bekezdése szerinti elutasítás jelzi, hogy a bíróság az Abtv. 25. § (1) bekezdése szerinti alaptörvény-ellenességet nem észlelt. A normakontroll nem a bíróság feladata, ezért az elutasítás indokainak megadása fogalmilag is kizárt. Az elutasítás részletes okainak kifejtése tehát túlmegy a bíróság Abtv. és Pp.155/B. § (1) bekezdésében rögzített feladatán.

A fentiekén túl a Pp. 155/A. § (1) bekezdése szerinti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése mellőzésének részletes indokolási kötelezettségét az alábbiak is kizárják: az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének feltételeit az Európai Közösséget létrehozó Szerződés határozza meg. A feltételek hiányának megállapításán túlmenő indokolási kötelezettsége a bíróságnak nem lehet. A másodfokú bíróság egyebekben rámutat arra, hogy előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének nincs helye, ha a fél nem a közösségi jog értelmezését, hanem annak megállapítását kéri, hogy az irányadó magyar jog nem felel meg a közösségi jog által védett alapelveknek. A tv. általános indokolása 4. pontja rögzíti, hogy a törvény megalkotásánál figyelembe vételre került a 93/13/EGK. irányelv rendelkezésein túlmenően az Európai Bíróság gyakorlata is, az egyedi ügyben hozott

határozataiban kifejtett jogelvek. A Kúria 2/2014.PJE. határozatának meghozatalát is megelőzte a Kúria általi előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése és az abban hozott döntés, azaz a jogegységi határozat is uniós jogon alapul. Mindezek alapján a jelen jogvitában releváns közösségi jog értelmezésének kérdése nem vetődött fel. További értelmezési kérdés felmerülte hiányában a már értelmezett közösségi jogi szabályokra is figyelemmel kellett a bíróságnak a perbeli jogvitát elbírálnia.

A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság a fentieket meghaladóan a Pp.155/A. § és 155/B. § (1) bekezdésén alapuló kérelmet elutasító döntés indokait mellőzi az elsőfokú ítélet indokolásából. Mindezek alapján az indokokat érintő fellebbezési kérelem érdemben a másodfokú bíróság által nem volt felülbíráható.

A felperes fellebbezésében az Alkotmánybíróság eljárásának, illetve az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelmét ismételtlen előterjesztette.

A másodfokú bíróság e kérelmeket elutasította, mivel nem észlelt alaptörvényt sértést, illetve nem látta a jogvita elbírálásában olyan közösségi jog értelmezésének felmerülését, amely miatt előzetes döntéshozatali eljárást kellett volna kezdeményeznie. Egyebekben a másodfokú bíróság utal e kérelmek tekintetében a fentebb már kifejtettekre.

A felperes Pp. 152. § (2) bekezdése alapján előterjesztett tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét a Fővárosi Ítéltábla elutasította.

A Pp. 152. § (2) bekezdés szerint a bíróság a tárgyalást akkor is felfüggesztheti, ha a per eldöntése olyan előzetes kérdés elbírálásától függ, amelynek tárgyában más polgári per vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más polgári eljárás már folyamatban van.

A Pp. 155. § (3) bekezdésből következően e döntését a bíróságnak nem kell indokolnia. Ugyanakkor a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a Pp. 152. § (1) és (2) bekezdése nem teszi lehetővé az Alkotmánybíróság előtt már folyamatban lévő eljárás jogerős befejezéséig a jelen polgári per felfüggesztését. A Pp. 152. § (2) bekezdése kifejezetten más polgári perrel, illetve polgári eljárásról szól, az Alkotmánybíróság eljárása nem felel meg e kritériumnak. A Pp. 155/B.§ (1) bekezdése szerinti alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésével együtt van lehetőség a Pp.155/B. § (3) bekezdése alapján egyúttal a per tárgyalásának felfüggesztésére. A másodfokú bíróság az Alkotmánybíróság eljárását nem kezdeményezte, így a tárgyalás felfüggesztésének törvényi feltétele nem állt fenn. A tv. 6. §-a, illetve 6. alcíme alapján folyamatban lévő más peres eljárásban tett alkotmánybírósági eljárás kezdeményezés sem ad okot annak megállapítására, hogy az a peres eljárás a jelen per eldöntésében előkérdésnek minősül, miután az alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésére és erre figyelemmel a tárgyalás felfüggesztésére speciális szabályok érvényesülnek, nevezetesen a Pp. 155/B. § (3) bekezdése.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségének eleget tett. Az ítélet indokolásából a jogvita elbírálásában releváns tényekre figyelemmel a döntés indokai, az alkalmazott jogszabályok, továbbá, hogy mindezek alapján a döntését mire alapította az elsőfokú bíróság, megállapíthatóak voltak. Az oklistára vonatkozó elsőfokú bírósági álláspontot a későbbiekben kifejtettek szerint a másodfokú bíróság nem osztotta, amely már önmagában szükségtelenné tette a tv. 4. § (1) bekezdésében foglalt valamennyi elv vizsgálatát. Ebből következően annak nem volt jelentősége, hogy az elsőfokú bíróság a keresetnek részben helyt adó döntésénél valamennyi elv fennállását részletesen indokolta-e és így indokolási kötelezettségét maradéktalanul teljesítette-e. Nem volt megállapítható az indokolási kötelezettség oly mértékű sérelme, amely miatt az elsőfokú eljárás megismétlése

elengedhetetlen lett volna. Ezért lényeges eljárási szabálysértés hiányában a Pp. 252. § (2) bekezdés alkalmazására alap nem volt, a másodfokú bíróság az első fokú ítéletet érdemben bírálta felül.

A tv. 7. § (1) bekezdése kimondja: a jelen perben a Pp. rendelkezéseit a tv. 6. alcímében foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A tv. 7. § (7) bekezdés b) pontja szerint a perben nincs helye keresetváltoztatásnak. Ez összhangban van a tv. 8. § (3) és (5) bekezdésének rendelkezéseivel, amelyek értelmében a keresetlevél és mellékletében a felperes által megjelölt ÁSZF kivonat, a megjelölt általános szerződési kikötések képezik a kereset és a per tárgyát. A tv. 7. § (7) bekezdés b) pontja alapján ezen változtatni a per során, azaz újabb általános szerződéses kikötések tekintetében kérni az érvényesség megállapítását, kizárt. A tv. 7. § (1) bekezdés utal a Pp. rendelkezéseire, azonban a 7. § (7) bekezdés b) pontjának rendelkezése folytán kizárta a Pp. 146. § (1) bekezdésének alkalmazását. A Pp. 146. § (5) bekezdése meghatározza, hogy mi nem minősül keresetváltoztatásnak. A keresetlevél 15. számú mellékletében meghatározott általános szerződési feltételeken túli további ÁSZF rendelkezések megjelölése, érvényességének kimondása iránti kérelem azonban nem feleltethető meg a Pp. 146. § (5) bekezdésben meghatározott egyik feltételnek sem. A Pp. 146. § (5) bekezdés b), c), d) pont alkalmazhatósága fel sem merülhetett, míg az a) pont a tv. 8. § (3) és (5) bekezdésének rendelkezései folytán nem alkalmazható. Az újabb ÁSZF rendelkezések megjelölése nem minősül újabb ténynek, hiszen a kereset tárgyát kellett képeznie az adott ÁSZF-nek. A felperesnek kellett időszakonként megjelölni az általa alkalmazott és érvényesnek tartott tv. 4. § (1) bekezdése alá tartozó általános szerződési kikötést; azaz a felperes által kifejezetten és konkrétan megjelölt ÁSZF rendelkezések a kereseti kérelem részei, a kereseti kérelem tárgya. A fentebb felhívott törvényi rendelkezések alapján a Pp. 146. § (5) bekezdés a) pontja nem volt alkalmazható.

A másodfokú bíróság utal arra, hogy a Pp. 155/A. § és 155/B. § szerinti eljárás kezdeményezése iránti kérelem nem a kereset tárgya, így annak indokai kiegészítésének eljárásjogi akadályja nem volt, az nem tartozott a Pp. 146. § (5) bekezdés körébe.

A felperes a rendelkezésre álló iratok szerint a keresetlevél 15. számú mellékletében megjelölte a tv. 8. § (5) bekezdésének megfelelően a kereset tárgyát képező ÁSZF rendelkezéseket.

A keresetlevél 15. számú melléklete 3. ca) pontjában a felperes bár utalt arra, hogy a 2. cb) pont szerinti időszakkal egyező ÁSZF-et használt, azonban a 2. cb) pontban megjelöltekhez képest a 3. ca) pontban csak a 3.2. és 4.8.1. rendelkezést jelölte meg. Így a tv. 8. § (5) bekezdés alapján kizárólag az adott időszakra konkrétan megjelölt, idézett ÁSZF rendelkezések képezhették a kereset tárgyát.

A felperesnek a keresetlevél 15. számú mellékletében írtakhoz képest az 5. számú beadványában az ÁSZF rendelkezésekre tett keresetpontosításra a tv. 7. § (7) bekezdés b) pontja alapján - a fentiekben kifejtettek szerint - nem volt eljárási lehetősége.

A felperes tárgyaláson tett (jegyzőkönyvben rögzített) előadása a kereset tárgyát képező ÁSZF rendelkezések tekintetében önellentmondásos is volt, az a 15. számú melléklet és az 5. számú beadványban tett nyilatkozattal és a keresetlevél mellékletét képező adott időszakban alkalmazott ÁSZF rendelkezésekkel sem volt összhangban. A 2. ca) pont szerinti időben alkalmazott Euró alapú személyi kölcsön általános szerződési feltételeknek 4.8. pontja nem volt.

Mindehhez képest az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában a keresettel érintett szerződéses kikötéseknél a 2.ca) időpontnál a 4.8.1., 4.3.3., 4.4.2., 4.5.2., 4.6.2., 4.7.2. pont

alatt olyan ÁSZF rendelkezéseket jelölt meg, amelyek a kereset tárgyát nem képezték és nem is képezheték, miután a felperes által 2. ca) időszakban a felperes által csatolt és ténylegesen alkalmazott szerződéses ÁSZF ilyen rendelkezést nem tartalmazott.

Az elsőfokú bíróság az ítélete rendelkező részében is olyan ÁSZF rendelkezés érvényességét állapította meg, amelyet 2009. július 1. és július 31. közötti időszakban a felperes által alkalmazott Euró alapú személyi kölcsön általános szerződési feltételei ténylegesen nem tartalmaztak. A felperes a fellebbezésként fenntartott ítélet kijavítása/kiegészítése iránti kérelmében erre helytállóan hivatkozott.

Mindezek alapján a bíróság a keresetlevél 15. számú mellékletében - a tv. 8. § (3) és (5) bekezdése szerint - konkrétan, egyértelműen meghatározott és idézett ÁSZF rendelkezések vonatkozásában - a jelen másodfokú ítélet indokolásában keresetként megjelöltekre - vizsgálhatta a törvényi vélelem megdöntésére irányuló kereset megalapozottságát.

A felperesnek a törvény 1. § (1) bekezdésében meghatározott 4. § (1) bekezdésében rögzített hatálya alá tartozó szerződési feltételek tekintetében volt a tv. 6. §-a szerint keresetindítási joga. A tv. hatálya alá az egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses kikötés tartozik. A keresetben megjelölt, a felmondási jogra vonatkozó ÁSZF rendelkezések, azaz az 1/ a) VI.2.1. és b) 6.2., a 2/ a) VI.2.1. és b) 6.1., a 3/ b) 6.1. és cb) 8.7. pontok nem tartoznak a törvény hatálya alá. A tv. 4. § (1) bekezdés f) pontja szerinti felmondhatóság elve a 4. § (1) bekezdésben meghatározott egyoldalú szerződésmódosításra lehetőséget adó egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés tekintetében vizsgálható, azaz az ÁSZF felmondásra vonatkozó rendelkezése a törvény hatálya alá tartozó szerződési kikötésre fennálló vélelem megdöntésének alátámasztására volt csak felhozható, amely nem jelenti azt, hogy a törvényi vélelem és a tv. hatálya kiterjedne a felmondást tartalmazó szerződési kikötésre is. Annak vizsgálata, hogy a tv. 8. § (3) és (5) bekezdése alapján a keresetben megjelölt szerződési kikötés a törvény hatálya alá tartozik-e, a kereset érdemi vizsgálatának részét képezte, ezért a tv. 1.§ (1) és 4. § (1) bekezdése alapján a tv. hatálya alá nem tartozó - kereset tárgyát képező fentiekben felhívott - szerződési feltételek tekintetében a keresetet elutasító ítéleti döntés helytálló volt.

A tv. hatálya alá tartozó általános szerződési feltételek tekintetében a törvényi vélelem megdöntésére előterjesztett keresetet érdemben kellett elbírálni a tv. 11. §-a és 4. § (1) bekezdése szerint.

A tv. 11. § (1) bekezdése kimondja: a bíróság az eljárásban kizárólag azt vizsgálja, hogy a pénzügyi intézmény által tisztességesnek tartott szerződéses kikötés a 4. § (1) bekezdés szerint tisztességes-e.

A törvényi rendelkezések értelmében a bíróság a jelen perben kizárólag a törvény hatálya alá tartozó keresetben megjelölt általános szerződési feltételek tisztességességét vizsgálhatja a törvényben meghatározott elvek alapján.

Ebből az is következik, hogy a bíróság nem a felperes és a fogyasztó közötti szerződéseket vizsgálja. Az egyes szerződések törvényi, jogszabályi követelményeknek megfelelése nem képezte a per tárgyát. A Ptk., a Hpt., a 275/2010. (XII. 15.) Korm. rendelet (Korm. rendelet) rendelkezései a felperes és a fogyasztó közötti egyedi szerződéses jogviszonyban érvényesülnek. A Hpt. - adott időszakban hatályos - és a Korm. rendelet rendelkezései nem váltak a jogszabály erejénél fogva a szerződés részévé, ezek olyan keretjogszabályok, amelyek alapján maguknak a pénzügyi szolgáltatóknak kellett megalkotniuk a fogyasztóvédelmi szempontoknak is megfelelő általános szerződési feltételüket. Ezért a

fenti jogszabályok és az ezekre tekintettel megalkotott Magatartási Kódex rendelkezései a jelen perben a vizsgálódás körén kívül estek.

A felperes által alkalmazott általános szerződési feltételek vizsgálatának szempontjait a tv. 4. § (1) bekezdése határozza meg.

A tv. 4. § (1) bekezdése által felállított tisztességtelenség vélelmét a felperes akkor dönti meg, ha bizonyítja, hogy a kamat-, költség- és díjmelés tekintetében az egyoldalú szerződés módosítást lehetővé tevő általános szerződési feltétel maradéktalanul teljesíti a Kúria 2/2012. (XII. 10.) PK. vélemény 6. pontjában foglaltakat, tekintettel a tv. 4. § (1) bekezdés a-g) pontjaiban meghatározott elvekre. A törvényi rendelkezés folytán ezen elvek együttes követelmények, amelyek mindegyikének maradéktalanul teljesülnie kell ahhoz - a tv. 11. § (3) bekezdésében írtakra is tekintettel -, hogy az egyoldalú szerződés módosítást lehetővé tevő ÁSZF rendelkezések tisztességesnek minősüljenek. Amennyiben a tv. 4. § (1) bekezdés a-g) pontjaiban meghatározott elvárások közül akárcsak egy nem teljesül, a kereset elutasítható és nem szükséges valamennyi elv megvalósulásának külön-külön vizsgálata. Ezt támasztja alá a tv. 11. § (2)-(3) bekezdésének rendelkezése is. A tv. 4. § (1) bekezdésében meghatározott elvek közötti konjunktivitás nem zárja ki a logikai sorrend fennállását. Az egyes elvek között logikai sorrend is felállítható, figyelemmel arra is, hogy az egyes elvek egymást feltételezik, illetve egymásra tekintettel értelmezhetők.

Az Európai Unió Bírósága által értelmezett világos, érthető megfogalmazás, valamint átláthatóság elveit a tv. is követelményként írja elő. Az átláthatóság elve csak akkor tud érvényesülni, ha az egyértelmű és érthető megfogalmazás megvalósul. Amennyiben ezen elveknek nem felel meg a kikötés, abban az esetben pl. a felmondhatóság sem értelmezhető, illetve a további elvek teljesüléséhez is elengedhetetlen az átlátható, világos és érthető megfogalmazás. Mindebből következően a keresetben megjelölt tv. hatálya alá tartozó ÁSZF rendelkezésnek elsőként az átláthatóság egyértelmű és érthető voltát kell vizsgálni. Amennyiben az átláthatóság elvének megfelel a kikötés, abban az esetben vizsgálhatók a további elveknek való megfelelés, ha nem, akkor a további követelmények vizsgálata már szükségtelen. A tv. 11. § (2) bekezdéséből következően, amennyiben a 4. § (1) bekezdés a-g) pontjaiban meghatározott elvárások közül akárcsak egy - így pl. az átláthatóság - nem teljesül, a keresetet el kell utasítani és nem szükséges valamennyi elv megvalósulásának külön-külön vizsgálata. A törvényi rendelkezések folytán a tv. 4. § (1) bekezdésben meghatározott elvek együttes követelmények, amelyek mindegyikének maradéktalanul kell teljesülnie ahhoz - a tv. 11. § (3) bekezdésre is tekintettel -, hogy az egyoldalú szerződés módosítást lehetővé tevő ÁSZF rendelkezések tisztességesnek minősüljenek.

A felperes az 1/ a) II.4.6., ca) 3.2., cb) 3.2., a 2/ a) II.4.6., ca) 3.2., cb) 3.2., 4.8.1., 4.5.2., a 3/ a) II.4.6., ca) 3.2., 4.8.1., cb) 3.2., 4.5.1.3., 4.6.1., 4.6.2., szerződési feltételekben az egyoldalú szerződés módosításra okot adó körülményeket jelölte meg akként, hogy adott szerződési feltételben több okot is meghatározott, amely alapot adhat, illetve amelyek változása esetén jogosult az egyoldalú kamat- költség-, díj változtatásra. A felperes ezáltal az adott általános szerződési feltételben ok-listát határozott meg az egyoldalú szerződés módosításra. A felperes ugyanakkor nem szabályozta az ÁSZF-ben, legfeljebb csak belső szabályzatában, hogy az oklista egyes elemeit milyen módon, időpontban, stb., miként veszi figyelembe. Mindebből is következően az ok-lista valamennyi elemének együttes hatásaként jelentkezhetett a kamat- költség-, díj-változása.

Mivel a jelen per tárgyát nem az egyedi szerződés képezi, ezért a 2/2012. (XII. 10.) Pk. vélemény 8. pontjában az egyedi szerződésre írtaknak ügydöntő jelentősége nem lehetett, a Ptk-nak a szerződésekre vonatkozó szabályai, így a szerződésre vonatkozó Ptk. 239. §-a szerinti részleges érvénytelenség nem volt alkalmazható, az oklista részleges érvényessége,

érvénytelensége nem merülhetett fel. Amennyiben az adott szerződési feltételben meghatározott ok-listából egy ok kihagyásra kerülne, abban az esetben új oklista jönne létre, amely egyúttal a szerződési feltétel módosítását is eredményezné. A tv. a bíróságnak a jelen perben ilyen jogkört nem biztosított. Mindezek alapján az ok-lista egységes egészként, egységesen volt kezelhető.

A kereset tárgyát képező ÁSZF-ekben az egyoldalú szerződésmódosításra okot adó „KSH által publikált fogyasztói árindex változása” csak az egyik ok a szerződésmódosítás ok-listájában. A fentiekben kifejtettek alapján az adott szerződési kikötésben szereplő oklista egységes egészként ítélt meg a tv. 4. § (1) bekezdésében meghatározott elveknek való megfelelése tekintetében, így nincs arra törvényi lehetőség, hogy a bíróság egy szerződési feltételen belül meghatározott oklista egyes eleme és az így módosult feltétel tekintetében megállapítsa a tisztességeségét és ezért érvényességét. Ezen indokok már önmagukban az elsőfokú ítéletnek a keresetnek részben helyt adó rendelkezésének a megváltoztatására adtak alapot.

Az Európai Unió Bírósága az ún. Kásler ügyben is kifejtette, hogy önmagában az ok-lista adása nem elégséges az átláthatóság követelményének teljesüléséhez, szükséges a kötelezettség változásának mechanizmusát és lehetséges mértékét is meghatározni. Ennek alapján ítélt meg a ténylegesség és szimmetria elvének teljesülése is. A tv. 4. §-ához fűzött indokolásból következően az egyértelmű, világos, érthető megszövegezés hiánya önmagában kizárja a szerződési feltétel tisztességeségét. A szerződéses kikötés akkor felel meg a tv. 4. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt elvnek, ha az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő körülményváltozásból eredő többlet-kötelezettség keletkezésének indokait, kötelezettség változásának mechanizmusát és annak tényleges mértékét is fel lehet mérni. Ez összefüggésben van a tv. 4. § (1) bekezdés e) pontja szerinti átláthatóság elvével, mely a törvényi indokolás értelmében akkor valósul meg, ha ellenőrizhető az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő rendelkezés alkalmazása.

A jelen per tárgyát képező a tv. hatálya alá tartozó, keresetben megjelölt ÁSZF-ek a fentiekben kifejtetteknek, elsődlegesen az átláthatóság követelményének nem felelnek meg. Az oklista egyes elemeinek meghatározása és az elemek a maguk összességében nem egyértelműek, ezáltal nem átlátható, hogy pontosan mely okból, illetve az okok milyen együtt hatásaként, mikor, milyen mértékben kerülhet sor az egyoldalú szerződésmódosításra és ezáltal a terhek áthárítására.

A 2/a) II.4.6., 3/a) II.4.6. pontban az egyoldalú módosításként megjelölt „ok-okozati feltételek megváltozása”, a 2/cb) 4.3.3., 4.4.2., 4.6.2., 4.7.2. és a 3/cb) 4.5.1.3. pontban „a lakossági kölcsönök kockázatának változása” oly mértékben nem egyértelmű, hogy a fogyasztó számára nem volt átlátható ténylegesen milyen feltételek teljesülése esetén és milyen mértékben kerülhet sor az áthárításra, így az átláthatóság elvét nem teljesíti.

A 3/cb) 4.6.1. és 4.6.2. pontban meghatározott ok sem minősíthető olyan egyértelmű, világos megfogalmazásnak, amelynek következtében a tv. 4. § (1) bekezdés e) pont szerinti átláthatóság követelményének teljesülése megállapítható lenne.

A kereset tárgyát képező ÁSZF rendelkezések tekintetében a tv. 4. § (1) bekezdés a) és e) pontban meghatározott elvnek megfelelés nem volt megállapítható, ezért a másodfokú bíróság által korábban kifejtettek értelmében már nem kellett vizsgálni a tv. 4. § (1) bekezdésében meghatározott további elvek teljesítését.

Miután a felperes által tisztességesnek tartott ÁSZF rendelkezések nem feleltek meg a tv. 4. § (1) bekezdés szerinti egyik feltételnek, így a tv. 11. § (2) bekezdés alapján a keresetet el

kellett utasítani.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében részben megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

A felperes pervesztes lett, ezért az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésével szemben a perköltség viselésére a Pp. 78. § (1) bekezdése az irányadó, azaz a felperes köteles az alperes perben felmerült költségének a megfizetésére.

Az alperest ügyvédi iroda képviselte, így a nyilatkozatára is figyelemmel a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megbízási szerződésben kikötött díj alapján kellett a bíróságnak a felmerült ügyvédi munkadíjat mint perköltséget megállapítania. Az IM rendelet 2. § (2) bekezdésben írtak szerint a bíróság a munkadíj összegét indokolt esetben mérsékelhette. Az elsőfokú bíróság élve e jogszabályi lehetőséggel, az alperest képviselő ügyvédi iroda munkadíját a felkészítő munkára 84.000 forint + ÁFA, a képviseleti szakaszra 22 munkaóra 38.000 forint óradíjjal 836.000 forint + ÁFA, azaz mindösszesen bruttó 1.168.400 forintban állapította meg. Az alperes fellebbezése ennek felemelésére irányult. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a ténylegesen jelen ügyre fordított munkaórát az alperes nem igazolta, míg a felszámítani kívánt munkaóra eltúlzott. A per tárgya, a jogvita jellege az alperes által több perben ellátott képviselet során túlnyomórészt azonos, a perben felmerülő releváns jogkérdések azonossága folytán az egy ügyben ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenység is ehhez igazodóan kerülhet megállapításra. Az alperesi védekezés lényegében valamennyi, a 2014. évi XXXVIII. tv. alapján indított perben azonos, miután azonos jogi kérdések merülhettek fel. A kifejtett ügyvédi tevékenységnél annak ügydöntő jelentősége nem lehetett, hogy azt ténylegesen hány ügyvéd látta el. A jelen per tárgyát képező ÁSZF rendelkezések számára is tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárásban 30 munkaórát meghaladó, azaz három-négy napon túli ügyvédi tevékenység felmerülését nem látta igazoltnak. Az elsőfokú bíróság által elfogadott 38.000 forint óradíj alapján ez 1.140.000 forint + ÁFA ügyvédi díj megállapítására adott alapot. Az elsőfokú bíróság által a megbízási szerződés 2.1.1 pontja alapján megállapított 84 000 forint + ÁFA díj felemelésére a másodfokú bíróság nem látott kellő indokot. Mindezek alapján az alperesnek az elsőfokú perköltséget támadó fellebbezését részben megalapozottnak találva az elsőfokú eljárásban felmerült költséget 1.140.000 + ÁFA és 84.000 + ÁFA forintban állapította meg.

A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárásban az alperes képviseletével kifejtett ügyvédi tevékenységet a megbízási szerződés alapján az IM. rendelet 2. § (2) bekezdés szerinti mérlegeléssel határozta meg. A felkészülési költséget 50.000 forint + ÁFA, míg a képviseleti díjat mindösszesen 5 munkaóránál 38.000 forint + ÁFA óradíjjal látta megállapíthatónak a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan. A fellebbezésen túlmenően a fellebbezési eljárásban lényegében a már korábban is képviselt jogi álláspont került előadásra. A felperes megismételt Pp. 155/A. § és 155/B. §-on alapuló kérelmei tekintetében a hasonló perekben történt ugyancsak előterjesztett ezen kérelmekre tett nyilatkozata került e perben is benyújtásra, azaz azonos tevékenysége több perben merült fel az alperesnél, amelynek munkaóra szükséglete mindegyik perben a másodfokú bíróság megítélése szerint ugyanolyan mértékben nem érvényesíthető.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla elsőfokú eljárás költségeként 1.140.000 forint + 84.000 forint, a másodfokú eljárásban felmerült költségként 190.000 forint + 50.000 forint, mindösszesen 1.464.000 forint és az IM. rendelet 4/A. § (2) bekezdése szerinti ÁFA összeg megfizetésére kötelezte a felperest az alperes oldalán felmerült perköltséggel.

Az alperes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a másodfokú

bíróság az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdés alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.)
IM. rendelet 13. § (2) bekezdése szerint rendelkezett.

Budapest, 2014. október 21.

Dr. Molnár Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Dr. Merőtey Anikó s.k.
előadó bíró

Dr. Demény Attila s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Taródi Zsuzsanna
tisztviselő